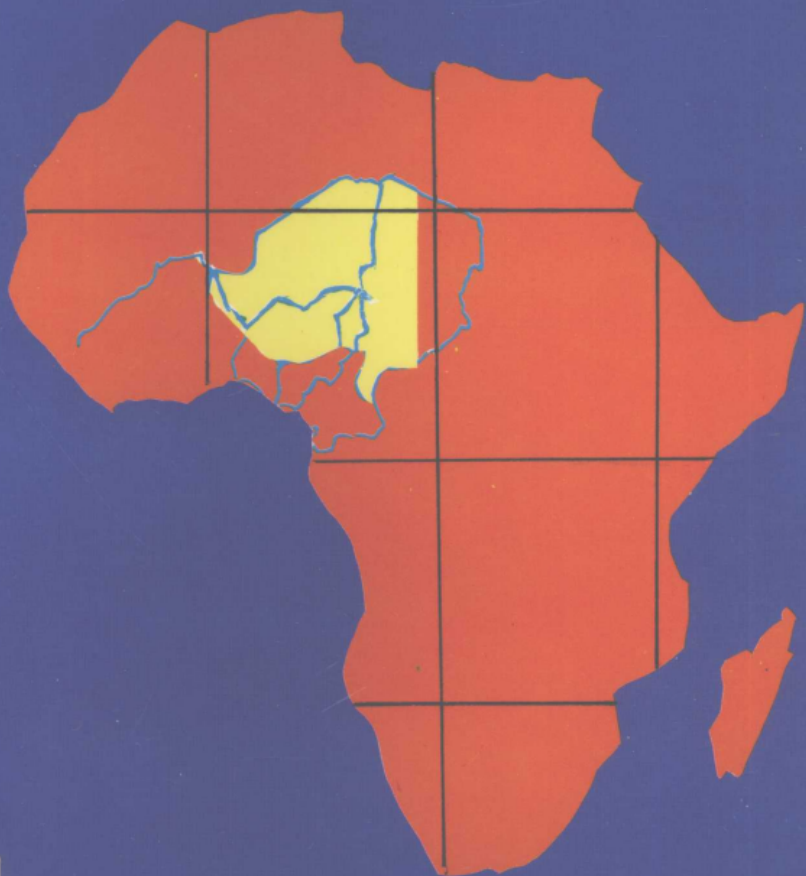

HARSHEN HAUSA

豪萨语

第二册

牛家昌 王正龙 编

外语教学与研究出版社

封面设计：诸中英

¥：13.90

ISBN 7-5600-0937-9

9 787560 009377 >

豪 萨 语

HARSHEN HAUSA

第 二 册

王正龙 牛家昌/编

外语教学与研究出版社

(京)新登字 155 号

图书在版编目(CIP)数据

豪萨语 第二册/王正龙,牛家昌编. - 北京:外语教学与研究出版社,1994.10

ISBN 7-5600-0937-9

I. 豪… II. ①王… ②牛… III. 豪萨语-语言教学-高等学校-教材 IV. H675.9

中国版本图书馆 CIP 数据核字(94)第 11157 号

豪萨语

第二册

王正龙 牛家昌 编

* * *

外语教学与研究出版社出版发行

(北京西三环北路 19 号 100081)

<http://www.fltrp.com.cn>

北京外国语大学印刷厂印刷

开本 850×1168 1/32 11 印张 212 千字

1994 年 10 月第 1 版 1999 年 5 月第 2 次印刷

印数: 301—800 册

* * *

ISBN 7-5600-0937-9

G·413

定价: 13.90 元

如有印刷、装订质量问题出版社负责调换

词汇表词性缩略语表

1 名词	sunu	(s)
2 代词	lamirin sunu	(l.s)
3 疑问代词	lamirin tambaya	(l.t)
4 关系代词	lamirin dangantake	(l.d)
5 物主代词	lamirin mallaka	(l.m)
6 人称代词	lamirin mutun	(l.mu)
7 指示代词	lamirin ishara	(l.i)
8 与格代词	lamirin makasudi	(l.mak)
9 动词	aikatau	(a)
10 及物动词	aikatau so—karba	(a.s)
11 不及物动词	aikatau.ƙi—karba	(a.ƙ)
12 及物不变化动词	aikatau so—karba	
	maras sauyawa	(a.smss)
13 及物变化动词	aikatau so—karba	
	mai sauyawa	(a.smas)
14 使役动词	aikatau mai sanadiyya	(a.ms)
15 专有名词	sunu na musammah	(s.m)
16 形容词	siffa	(si)
17 复合形容词	haddadiyar siffa	(h.si)
18 副词	bayanau	(b)
19 连词	mahadi	(m)
20 感叹词	alamar motsin rai	(amr)
21 单数	mufuradi	(mu)
22 复数	jam'i	(j)
23 阳性	jinsin namiji	(jn)
24 介词	jerru	(je)

25 短语	faɗar magana	(fm)
26 阴性	jĩnsin mace	(jm)
27 词组	garken kalmomi	(gk)
28 独立人称代词	lamirin mutun mai zamàn kansa	(l.mmz)
29 数词	adadi	{ad}
30 特殊副词	bayanau na takanas	(b.t)
31 直接宾语	karɓau kai tsaye	(k.kt)
32 间接宾语	karɓau kaikaice	(k.k)
33 进行时态动词	aikatau mai ci kai tsaye	(a.mck)
34 关系式动词	aikatau mai ci dogare	(a.mcd)
35 经常式动词	aikatau bi-sabo	(a.bs)
36 将来式动词	aikatau mai zuwa kai tsaye	(a.mzk)
37 虚拟式动词	aikatau mai zuwa dogare	(a.mzd)
38 命令式	sigar umurni	(su)
39 虚拟语态	togaciya	(t)
40 虚拟动词	zagagen aikatau	(z.a)

前 言

我们在编写此册教材时候的主导思想是力求语言的地道化，内容的多样化，并使教材内容密切与对象国的现实联系在一起，使同学们在学习语言的同时也学到对象国的社会、文化、历史知识。因此，大多数课文我们都选用原文，在练习部分，我们附加了一段家庭阅读和豪萨知识，目的也是为了让同学们对于对象国家的了解。任何一个民族的语言都是该民族社会生活的全面反映。只有了解了该民族社会生活的方方面面，我们才能深化对该语言的了解，然后才能谈得到掌握它，应用它。

我们的这指导思想得一直贯串到第三、四册的编写过程中。

本教材同样经过了中国国际广播电台豪萨语专家 Muh • Balarabe 先生的认真较阅。在此，我们再次向他表示衷心的感谢。

编者

目 录

Abubuwan da ke ciki

1. Darasi na farko (1-11)
Talauci
2. Darasi na biyu (12-21)
Zaman kauye da na birni
3. Darasi na uku (22-31)
Hanyar tafiya da daukar kaya a Njeriya
4. Darasi na huɗu (32-42)
Kasuwanci cikin Nijeriya
5. Darasi na biyar (43-51)
Noma
6. Darasi na shida (52-61)
Kogunan ƙasar Sin
7. Darasi na bakwai (62-71)
Mai-rigar-Kaba
8. Darasi na takwas (72-79)
Na shiga makaranta
9. Darasi na tara (80-90)
Rai
10. darasi na goma (91-101)
Allah da Alƙurʼani
11. Darasi na goma sha daya (102-110)
Kamun gwauraye
12. Darasi na goma sha biyu (111-119)
Abincin maras lafiya

13. Darasi na goma sha uku (120–130)
Hausawa
14. Darasi na goma sha huɗu (131–141)
ƙudan zuma
15. Darasi na goma sha biyar (142–153)
Munafunci dodo, ya kan ci mai shi
16. Darasi na goma sha shida (154–164)
Jiki magayi
17. Darasi na goma sha bakwai (165–175)
yadda ƙasashen Turai su ke cikin 1900
18. Darasi na goma sha takwas (176–189)
Am bata tsakanin Sarki da Makau
19. Darasi na goma sha tara (190–200)
Harshen al'umma ke fito da martabar ƙasa
20. Darasi na ashirin (201–209)
Alhaji da Malam Zurke a kurkuku
21. Darasi na ashirin da ɗaya (210–221)
Yadda Jorin ;Karami ya zo wajen Robin
22. Darasi na ashirin da biyu (222–231)
Al'adu
23. Darasi na ashirin da uku (232–241)
An ɗaure Isyaku
24. Darasi na ashirin da huɗu (242–252)
Labarin ƙasar wase
25. Darasi na ashirin da biyar (253–265)
Gogan naka
26. Darasi na ashirin da shida (266–278)
Na sami abokiya
27. Darasi na ashirin da bakwai (279–293)
Na sami abokiya (ci gaba)

28. Darasi na ashirin da takwas (294—303)
M.Danye ya rabu da Dabo
29. Darasi na ashirin da tara (304—312)
M.Danye ya rabu da Dabo
30. Darasi na talatin (313—322)
Sharo
31. Darasi na talatin da daya (323—337)
Allaji ya yi haukan karya

Darasi na farko

TALAUICI

MAHAIFINA YA MUTU

Sunan mahaifina Hakurau, mahaifiyata kuwa Shiryayya.

Shi mahaifina tsohon masinja ne a wata ma'aikata. Ana biyansa dan abin masarufin da bai taka kara ya karya ba. To, shi jahili ne, bai iya karatu da rubutu ba, sabo da haka, manyan jami'an ma'aikatar da babana ke aiki, sai suka riƙa cutarsa, ba su ba shi cikakken hakkinsa. Bugu da kari, ga shi kullum a lokacin, sai farashin kayayyaki ke kara tashi.

Wannan dalili, yana daga cikin dalilan da suka sa baba mugun cin bashi da ruwa, a inda ya ke karɓar, alal misali Naira ɗaya a kan Naira biyu in da za a kwatanta da kuɗin Nijeriya. Sabo da haka ne a ko wane wata tamirgina ya ke. Watau sai ya ba da duk albashinsa da ya karɓo, sa'an nan ya sake karɓar wani bashin har wa yau a kan ruwa.

Mai matsayi kamar babana da wuya ya iya mallakar gidan kansa, sabo da haka a gidan haya muke zaune.

Yawan cin bashin nan da ya ke yi sai da ya jawo masa tsiya, Sabo da wata rana, lokacin da ya karɓo ladar aikinsa, ya nufo gida yana murna. Yana shigowa zaure, sai ya iske mutumin nan da ya saba karɓar bashi wurinsa, ya harɗe yana ta zaro idanu.

Ba wata-wata sai kawai mutumin nan ya ce wa baba ya miko masa kuɗin da ya karɓo duka. Baba ya mika masa ya ga ikon Allah. Sai na ji mutumin ya kada baki ya ce, " Na ji kishin-kishin cewa za a ƙori duk masinjoji jahilai daga aiki, sabo

da haka na zo na karfi kudina. Tun da idan aka fure ka ban ga inda zan farke kudina ba a jikinka. Da ma sabo da na ga kana aiki, shi ya sa nake ba ka bashi, amma yanzu tun da fofaruka za a yi, ta bashi ta fure tsakaninmu. Da ma an ce, "Amfanin abin ado daurawa".

Baba ya ba shi amsa da cewa, "Haba maigida, ai abin da ya taɓa hanci, ido sai ya yi ruwa. Ka tuna fa, yau kamar shekara ashirin da biyar ke nan ina cin bashi gunka. Yanzu don kawai ka ji jita-jita sai ka zo har gida ka yi mana haka".

Kai, in kana da abinka a ke faunarka, in babu fure ya fi ka daraja". Mutumin ya ga ya yi wa baba haka, sai ya yi tafiyarsa abinsa.

Baba ya shiga yana mai baƙin ciki. Ya shaida wa matarsa Shiryayya duk abin da ya auku. Da ta ji haka, sai ta yi kamar ta yi kuka sabo da ta san makomarmu tun da ba kuɗi.

Sabo da haka ta ce, "To, tun da haka abin ya auku, kwance awakina ga su nan, ka kai kasuwa ka sayar don mu sami na abinci kada yunwa ta kashe mu a banza". Tun daga can, ya yiwo awon dawa da gero. Ran nan kuma, da sassafe, ko gida baba bai buɗe ba, sai muka ji ana bugun fyauren fofar gida. Yana fita sai ya ga ashe mai gidan ne, ya zo karɓar kuɗin haya. Ba ko ina kwana, sai kawai ya ce, "To, mallam Hakurau, wata fa ya cika. A kawo hujja maza-maza." Baba ya ce, "Ina roƙonka da ka yi mani hafuri har sai gobe kafin in samo bashi in biya ka kuɗinka, dalili sabo da yanzu ba ni da ko wuri sabo da jiya wani mutum ya zo har nan gidana ya karɓe duk kuɗin".

Wannan magana ta bata wa mai gida rai. Sai ya ce masa, "matuƙar ba ka biya kuɗin hayar nan ba yanzu, yausha ne gidan nan har ya zama naka. Mhm, ana wahalar neman aure ba kuɗi, kai gudu nan ba ni wuri."

Sai kawai ya kutsa kai cikin gida don yana tafamar nasa ne, ya yi ta kwaso kayayyakinmu yana watsowa waje, ga dan wulakanci. Da Innata ta ga abin na wulakanci ne, sai ta dauki muciya ta bubbugi mutumin don ko nan ta huce tafaici.

To, lokacin da muka yi tsaye cirko-cirko a fofar gida da mu da 'yan-komatsanmu, yara sun kewaye mu suna kallo sai ka ce mahaukata. Can sai wani mutumin kirki da ake kiransa mallam Tausayi wanda yana nan tsaye aka yi mana wannan tujara, sai ya ce, "Mallam Hakurau, dauko kayanka, ga gida nan, ka shiga ka zauna da kai da iyalanka har matuƙar rayuwarka. Game da batun kuɗin haya ba na buƙatar kwabonka."

Baba ya yi kamar ya kwada iƙu don murna da farin ciki. Nan take ya manta da bakin cikin da ke tare da shi. Bare ta baba, ni kaina ba zan manta da wannan ɗan taliki ba har abada sabo da abin kirkin da ya yi wa mahaifina da ni kaina kamar yadda za ku ji nan gaba.

Sababbin kalmomi

mahaifi	(s. jn)	父亲
mahaifiya	(s. jm)	母亲
masinja	(s. jn)	信使
ma'aikata	(s. jn)	机关
biya	(a. smss)	支付
masaruffi	(s. jn)	花费
karya	(a. smas)	折断
jahili	(s. jn)	文育
jamii'a	(s. jm)	官员
cuta	(a. smas)	坑害
hakki	(s. jn)	应得报酬

dugu da kari	(f. g)	而且
farashi	(s. jm)	价格
alal misali	(ff. g)	例如
karba	(a. smas)	接受
mugun cin bashi da ruwa	(f. g)	高利贷
tamirgina	(a. smss)	付利息
albash	(s. jn)	工资
mallaka	(a. smas)	控制, 拥有
tsiya	(s. jm)	贫穷
lada	(s. jm)	报酬, 工资
zaure	(s. jn)	门厅, 过厅
harde	(a. k)	盘腿而坐
zaro	(a. smas)	转来转去
ido, idanu	(a. jn)	眼睛
ba wata wata	(f. g)	没有犹豫, 立即
kishi	(s. jn)	嫉忌
kore	(a. smss)	驱赶
farke	(a. smss)	藏东西
daurawa	(s. jm)	穿戴
jita-jita	(s. j)	风言风语, 传闻
shaida	(a. smss)	告诉
auku	(a. k)	发生
kuka	(s. jm)	哭
makoma	(s. jm)	下场
kwance	(a. smas)	解开
yunwa	(s. jm)	饥饿
a banza	(b)	无缘无故地, 白白地
awo	(s. jn)	量, 称
gero	(s. jn)	谷子
bugu	(s. jn)	敲打

haya	(s. jm)	出租
hujja	(s. jm)	原因, 钱
roko	(s. jn)	请求
haƙuri	(s. jn)	忍耐
ɓata	(a. smss)	损坏
kwaso	(a. smas)	搜罗
watsowa	(s. jm)	往外扔, 片外抛撒
wulakanci	(s. jn)	侮辱
muciya	(s. jm)	搅面杆
huce	(a. ƙ)	出气, 平息
taƙaici	(s. jn)	愤怒
cirko-cirƙo	(b)	手足无措地
komatsa	(s. jm)	杂物
kallo	(s. jn)	瞧
mahaukata	(s. j)	疯犯的人
tujara	(s. jm)	当众受辱
kwada	(a. ƙ)	大声地(叫)
ɗan taliki	(s. jn)	人

注释:

1. zaure 指豪萨地区庭院中进门处的一间屋。主人通常在这里接待客人。这种屋一般都是泥墙茅草顶, 里边只铺几张席子。客人大多只能在此和主人交谈。只有亲戚和好友才能通过 zaure 进入庭院内部。
2. ana biyansa ɗan abin masarufin da bai taka kara ya ƙarya ba. “他领到一点不经化的开销费”。ɗan abin masarufi 可以是钱, 也可以是物。因为古代非洲酋长手下的人不领工资。

bai taka kara ya kanya ba 意为“一用就完”，“不经用”。

3. harde一词意为“盘腿而坐”，但豪萨人的盘腿而坐不象东方人。东方人盘腿坐时两腿要交叉，而豪萨人盘腿坐时两腿往一个方面搁。他们认为象东方人那样的盘腿坐很不雅观。

Nahawu

虚拟语气

1. 虚拟语气

虚拟语气一般说来表示说话人所说的话不是一个事实，而只是一种愿望、假设、怀疑、建议、猜测、可能纯粹的空想等。

豪萨语中虚拟语气不是用动词本身的变化来体现的。而是以与动词相关联的主格人称代词的声调变化来体现的。在表示虚拟语气时，主格人称代词一律读低声调，元音字母为短元音。

2. 虚拟语气的用法

豪萨语中虚拟语气的运用范围比其他语气的运用范围要广。虚拟语气不仅用于表示愿望、假设、怀疑、建议、猜测、可能等，还用于其他不少情况中。

1) 用于表示祈使语气

豪萨语中虽有祈使语气，但是主格人称代词为第二人称的虚拟语气也可以用来表示祈使语气。如：

ka yi koƙari ka gama.

ku tafi ku kawo kujeru.

主格人称代词为第二人称复数的虚拟语气是复数祈使语气的唯一表达方式，这一点必须明确。

- 2) 用于表示“建议”、“应该”、“必须”等，如：

Mu shiga daki. 我们进屋去吧。

ya yi hanzari. 他应该快点。

In tafi kasuwa? 我必须到市场上去吗？

- 3) 用于表示“祝愿”，如：

Allah ya kai mu. 愿真主使我们到达。

Allah ya taimake mu. 真主保佑。

Ranka ya dade. 祝你长寿。

- 4) 用于表示“请求许可”、“不允许”或假设允许等。如：

In shiga ko? 我可以进来吗？

Kada kowa ya shiga cikin dakin nan.

不要让任何人进这屋子里来。

- 5) 用于表示“希望”、“观望”、“愿望”、“打算”等的从句中

豪萨语是用一个复合句来表达“希望达到……”、“渴望实现……”这一完整意义的。主句是含表示愿望的动词 so 或 fata(希望、渴望)的句子，后面跟一个表示要达到的目的或愿望的从句。从句中一般总是用虚拟语气。如：

Ina so in tafi Shanghai gobe. 我想明天去上海。

Kina so in ba ki bayani? 你想让我给你解释一下吗？

Ina so ka zo nan gobe da safe. 我希望你明天早上来一趟。

Yana so ya gyara motarsa. 他想修修他的车。

Ina fata ku dawo lafiya. 愿你们平安归来。

- 6) 在表示将来连续动作和经常动作时，只有第一个句子用将来时或经常时而后面的句子都用虚拟式。如

Gobe Malam Alli da Minista na Ilmi za su tafi Sakkwato, su bude makarantar 'yan mata, su ziyarci asibiti, su dawo